



új magyar szó

12 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
170. (1236.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2636 ▲
	1 amerikai dollár	3,3335 ▼
	100 magyar forint	1,4893 ▲

Aktuális

2

Francia érv, román ellenérv

Brüsszelben próbálta bizonygatni igazát Románia és Franciaország egyaránt a hazatoloncolt romák ügyében. Román részről a Bogdan Aurescu külügyi államtitkár, francia részről pedig Eric Besson bevándorlásiügyi miniszter és Pierre Lellouche államtitkár utazott a belga fővárosba.

Gazdaság

6

Rügyező erdélyi biotermelés

Ha óvatosabb tempóban is, de a hazai gazdálkodók és fogyasztók körében egyre bővül a tábora a biogazdálkodásnak. Mindezt a tetemes többletmunka, illetve -költségek ellenére is. A piaci szereplők szerint ez a tudatos vásárlás elterjedését is jelzi.

Média

9

A Realitatea valósága

Pattanásig feszült a helyzet a legnagyobb sajtóbirodalomban, a Realitatea Mediában a fizetések több hónapos késése miatt. Az alkalmazottak körében sztrájkhangulat van: a Money Channel technikai személyzete egy órára már meg is tagadta a munkát.

Vezércikk

3

Béremeléses fizetés-csökkentés

A 25 százalékos bércsökkentés sem felel meg a valóságnak, hiszen egyszerű a számítás: valójában a közalkalmazotti fizetések ennél jóval többel „karcúsodnak”. Egyrészt azért, mert az öt százalékos áfacemelés tovább veszítenek értékükből, másrészt azért, mert a kormány egyben megvonta a tizenharmadik fizetést. ▶



Bogdán Tibor

Van elég legény a gáton?

Több helyszínen csak tervezésnél, máshol a kivitelezésnél tart az árvízvédelem**A kormány adatai szerint ma Romániában 900 ezer ember él közvetlen árvízveszélyben és 88 ezer ingatlant vihet el bármikor az ár**

Fotó: Mihály László/archiv

Egy hónapja lépett érvénybe az ország rövid, közép- és hosszú távú árvízvédelmi stratégiája, a környezetvédelmi minisztérium elképzelései pedig hamarosan „élesben” vizsgázhatnak: az előrejelzések szerint őszire újabb hatalmas áradások várhatók. Szakértők szerint nincsenek „védett” területek az országban: a szokatlan mennyiségű víz bárhol gondot okozhat. Dávid Csaba, az Országos Vízügyi Hivatal vezetője az ÜMSZ-nek azt mondta: az augusztus elején elfogadott stratégia megvalósítása folyamatban van. A helyzetet nehezíti, hogy nagyon sokan szabályellenesen árterekre építkeztek. **7. oldal ▶**

Szerzői jog: kis rend a káoszban

ÜMSZ

▶ Eltűnhetnek a sorok az egészségbiztosító pénztárak, a nyugdíjpénztárak és a munkaügyi hivatalok előtt, mert a kormány a jövő héten módosítja a szerzői jogok után fizetendő társadalombiztosítási járulékról szóló előírásokat. Lapunk Markó Béla miniszterelnök-helyettesétől megtudta: a kormány tegnap első olvasatban tárgyalta azt az RMDSZ-es javaslatot, hogy ezentúl az adótörvénykönyv módosítása révén bevezetett új járulékokat ne a polgárok, hanem a munkáltatók tartásuk nyilván és törlesszék. Az új jogszabály elfogadása a jövő hétre várható – közölte Markó Béla. **Folytatása a 2. oldalon ▶**

Martonyi, a „nagy visszatérő”

▶ Egy hónapon belül másodszor látogatott Bukarestbe a magyar külügyminiszter. Martonyi ezúttal a hagyományos román díszmeghívottjaként. **3. oldal ▶**



Újrázás Bukarestben. Martonyi János és Teodor Baconschi Fotó: Tofán Levente

Kinek a feje „hull porba”?

▶ Lapzártánkig még nem került nyilvánosságra azoknak a tárcavezetőknek a neve, akik a nyáron beharangozott szeptember elseji kormányátalakítás keretében miniszteri bársonyszékük elhagyására kényszerülnek. A Demokrata-Liberális Párt parlamenti frakcióival tartott tegnap esti egyeztetés előtt egy nappal Emil Boc kormányfő Traian Băsescu államfő véleményét is kikérte. A Cotroceni-ben zajlott tárgyalásokról kiszivárgott információk szerint a kormányátalakítás négy áldozatot szed majd: Radu Berceanu közlekedésügyi, Mihai Șeitan munkaügyi, Mihail Dumitru mezőgazdasági és Gabriel Sandu informatikai tárcavezetők távoznak tisztségükből. **3. oldal ▶**

Röviden

Jobbik: telepekre a bűnözőket!

A Jobbik a „cigánykérdés” rövid távú megoldása érdekében úgynevezett közrendvédelmi telepekre zárna a közrendet veszélyeztető egyéneket, továbbá helyi, települési csendőrségeket és önfenntartó börtönöket hozna létre. Szegedi Csanád EP-képviselő tegnap tartott sajtótájékoztatóján kifejtette: pártja elsőként Miskolcon szeretne létrehozni egy minta közrendvédelmi telepet. A kettős kordonnal körbevett területen rendőri, illetve csendőri felügyelet mellett élhetnének az emberek, akik csak regisztrálva hagyhatják el az este 10 óra után kijárási tilalom alatt álló telepet. Vona Gábor pártelnök azt emelte ki, hogy az elmúlt húsz évben csődöt mondott a cigányság integrációja, ezért a Jobbik szerint hosszú távon egyebek mellett a cigány gyerekek bentlakások iskolákban történő taníttatására van szükség. A Jobbik elnöke megjegyezte, hogy az esetek többségében a szegregáció lenne a leghatékonyabb nevelési módszer.

Megkezdődött az „Új hajnal” művelet Irakban

Hivatalosan is megkezdte az amerikai hadsereg az „Új hajnal” névre keresztelt új műveletét Irakban – jelentette be tegnap Joe Biden amerikai alelnök egy Bagdadhoz közeli támaszponton, ugyanazon a napon, amikor Barack Obama elnök közölte: az amerikai csapatok harci küldetése Irakban véget ért. „Irak felszabadítása befejeződött, de folytatjuk a munkát az Új hajnal keretében” – mondta Biden a Camp Victory támaszponton Robert Gates védelmi miniszter és több parancsnok, tábornok és amerikai diplomata jelenlétében. Irakban jelenleg 49700 amerikai katonára állomásozik, miután augusztus 31-én befejeződött az „Iraki Szabadság” hadművelet, és véget ért az amerikai csapatok harci küldetése az országban.

Életfogytiglani börtön Oszama bin Laden alvezérének

Életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték New Yorkban Oszama bin Laden terrorista vezér egykori alvezérének, aki tíz évvel ezelőtt súlyosan megsebesített egy börtönőrt. Mamdúh Mahmúd Szalim 2000-ben – az Egyesült Államok kenyai és tanzániai nagykövetségei elleni 1998-as robbantásos merényletekben való részvétele miatt – volt őrizetben egy manhattani börtönben, amikor egy élesre és hegyesre alakított fésűvel szemén szúrta egy őrt, aki egyik szemére megvakult, agykárosodást szenvedett és tolösékbe kényszerült.

Japán megkezdte felhasználatlan fegyvereinek megsemmisítését

Japán megkezdte a II. világháborúban Kínában hagyott vegyi fegyvereinek megsemmisítését a kelet-kínai Nanking (Nanjing) külvárosi területén – közölte a Hiraoka Hideo, a japán kabinetiroda vezető miniszterhelyettese tegnap Nankingban. A japán kormány nevében tett bejelentéssel ünnepélyesen kezdetét vette a II. világháborúban fel nem használt vegyi fegyverek maradványainak megsemmisítése.

Három évet kapott Hitler képe miatt egy ukrán hacker

Ukrajnában három év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélt a vinnyicai bíróság egy 22 éves helyi diákot, amiért feltörte egy közeli város önkormányzatának internetes honlapját, és a polgármester portréját Hitler képével cserélte le. Az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) Vinnyica megyei főosztályának jelentése szerint az egyik vinnyicai egyetem informatikus hallgatója idén márciusban törvénytelenül behatolt Mohiliv-Pogyilskij város hivatalos honlapjára, és megváltoztatta annak belépési kulcsát.

Francia érv, román ellenérv

Az Európai Bizottság elé került a hazatoncolt romák kérdése

Cs. P. T.

Brüsszelben próbálta bizonygatni kedden este igazát Románia és Franciaország egyaránt a hazatoncolt romák ügyében. Román részről a Bogdan Aurescu külügyi államtitkár vezette küldöttség, francia részről pedig Eric Besson bevándorlásügyi miniszter és Pierre Lellouche, az európai uniós ügyekkel foglalkozó államtitkár utazott a belga fővárosba. Mindkét delegációt fogadta Viviane Reding alapjogi és Cecilia Malmström belügyi biztos.

Adatokkal cáfolta Aurescu

Brüsszeli beszámolókat szerint Bogdan Aurescu statisztikai adatokkal cáfolta azt a francia érvet, hogy a Franciaországban élő romániai romák fenyegetik a közbiztonságot és ezért van szükség a kitoloncolásukra. Eszerint tavaly összesen 708 román állampolgárt tartottak fogva francia börtönökben, a szám



A Bogdan Aurescu (balra) vezette román küldöttséget fogadta Viviane Reding

a bebörtönzött külföldiek mindössze 0,3 százaléka; a bűncselekményekkel vádolt (de még nem elítélt) személyek 1,2 százaléka román állampolgárok aránya. A Romániába repatriált romák egyike sem volt büntetett előéletű, így nyilvánvaló, hogy Párizs nem a közrendet féltette a kitelepítettektől – hívta fel a figyelmet Aurescu. „Románia el-

fogadhatatlannak tartja, hogy korlátozzák állampolgárai szabad mozgásának jogát” – szögezte le az Európai Bizottság tagjai előtt a külügyi államtitkár. A román diplomata arra kérte a tárgyalópartnereit, Brüsszel vizsgálja meg, valóban „szabad akaratukból” hagyják-e el Franciaországot a Romániába hazatérő romák, mint ahogyan ezt Párizs állítja.

Párizs: nem sértünk jogot

A francia küldöttség ezzel szemben azt hangoztatta: nem sértett európai uniós jogszabályt Franciaország a területén ideiglenesen letelepedett, külföldi állampolgárságú romák csoportjainak kitoloncolásával. Bessonék újságírókkal beszélgetve azt fejtették, hogy az uniós jog nem szolgálhat ürügyül törvénytelen tevékenységek, például ember-

csempészet elkövetéséhez, és minden tagország felelős saját állampolgárainak integrációjáért. Korábban Párizs már értésre adta, hogy álláspontja szerint a romák elvándorlásának problémájára elsősorban a kiinduló országokban kell választ keresni. Lellouche megbeszélést folytatott európai parlamenti képviselők egy csoportjával is. Ezen Göncz Kinga (MSZP) – mint az MTI-t több tájékoztatta – egyebek között arra hívta fel a figyelmet, hogy a francia hatóságok által használt nyelvezet és megközelítés (amelyben etnikai csoportot hoznak összefüggésbe a kriminalitással) veszélyes, ráadásul modellként szolgálhat más EU-tagországok számára is. Már akadtak is követői, például a magyar szélsőjobb képviselői között – tette hozzá. A magyar képviselő elmondta: Franciaországnak természetesen joga van kiutasítani azt, aki ténylegesen bűncselekményt követ el, de „nem látni, hogy egyéni elbírálások vannak”, márpedig „kollektív és etnikai alapon” az ilyen bánásmód nem fogadható el.

A témában eddig visszafogottan mutatózó – bár a romákkal szembeni bánásmódról (egyelőre nem nyilvános) vizsgálatot folytató – bizottság képviselői ezt követően nem nyilatkoztak, de a testület egy szóvivője még korábban megismételte, hogy az unióban mindenkit, így a romákat is egyenlő jogok illetnek meg, és Brüsszel figyeli ennek betartását valamennyi tagállamban. ◀

Román-francia külügyminiszeri eszmecsere

Románia és Franciaország nem szűkíti le kétoldalú kapcsolatát a romák kérdésére – szögezte le Bernard Kouchner francia és Teodor Baconschi román külügyminiszter. A román diplomácia vezetője tegnap Bukarestben bejelentette, hogy előző nap (telefonon) beszélgetést folytatott francia kollegájával, akivel megegyezett abban, hogy a román-francia kapcsolatokat nem szabad a romák kérdésére korlátozni, vissza kell állniuk „a racionális hangnemre”, valamint „megoldásokat kell keresniük”. Megállapodtak abban, hogy a két külügyminiszter közös cikket tesz közzé a francia és a román sajtóban. Ez az írás a két ország együttműködési hajlandóságát fejezi majd ki – tette hozzá Baconschi. Bejelentette még, hogy hamarosan személyesen is fog találkozni Kouchnerrel.

Szerzői jog: kis rend a káoszban

Folytatás az 1. oldalról

„Én magam kezdettől fogva eleneztem, hogy a szerzői jogdíjakhoz hozzányúljunk, viszont az is igaz, hogy Romániában nagyon sok alkalmazott kap állandó fizetést jogdíj címén. Ezért döntött úgy a kormány, hogy a rendszeren változtatni kell, valamiféle minimális jutalékot, egészségügyi biztosítást le kell vonni – magyarázta tegnap az ÚMSZ kérdésére az RMDSZ szövetségi elnöke. – A gond az alkalmazással van: azaz, hogy nem az alkalmazottakat, hanem a munkáltatókat kellene megterhelni ezzel az új kötelezettséggel.”

Mint ismert, az érintettek körében nagy felháborodást váltott ki az, hogy az új rendelkezések szerint a szerzői jogi jövedelemben részesülő személyeknek havonta nyilatkoznuk kellett három hivatalban is az előző havi jövedelmükről, és törleszteniük kellett az összegek után járó társadalombiztosítási járulékokat. Az egészségbiztosító pénztárak, a nyugdíjpénztárak és a munkügyi hivatalok előtt hatalmas sorok alakultak ki, annál is inkább mert sok esetben a hivatalnokok sem voltak tisztában az új jogszabályokkal. A felháborodást növelte, hogy az új rendelkezések bevezetéséért felelős Mihai



„Pokolra juttattátok Romániát” – üzenték a kormánynak az Emil Boc kormányfőt „hazakövetelő” kolozsváriak

Șeitan munkaügyi miniszter letagadta a valóságot. A kormányfővel együtt azt állította, a hivatalok előtt nincsenek is sorok, csupán a sajtó túloz. Ezért több újságíró adósztrájkra történő felhívást tett közzé, melyhez több ezren csatlakoztak.

Az új rendelkezések ellen tegnap Kolozsváron tüntetéssel til-

taoztak az érintettek: sajtósok, írók, színészek, mert szerintük megalázó módon járt el velük a kormány. „Azt kérjük, hogy ne kelljen havonta három hivatal előtt sorba állnunk, vegyenek emberszámba minket” – mondta az egyik tüntető újságíró.

Egyébként az adótörvény módosító sürgősségi kormány-

rendelet is azt írja elő, hogy a járulékokat a munkáltatóknak kell kiszámítaniuk és kifizetniük. A sokat vitatott jogszabály alkalmazási előírásai rendelkeztek úgy, hogy a feladat az adófizető polgárokra hárul. Jogi szakértők szerint ez az ellentmondás önmagában törvénytelen volt. ◀

Martonyi, a visszatérő

Egy hónap alatt másodszor látogatott Bukarestbe a magyar külügyminiszter

Salamon Márton László

► Valamit itt felejtethet a múltkor a külügyminiszter úr – viccelődtek a Martonyi János tegnapi bukaresti sajtótájékoztatójára várakozó újságírók azon, hogy a magyar diplomácia vezetője alig egy hónap leforgása alatt másodszor látogatott el a román fővárosba. Martonyi ezúttal a hagyományos román misszióvezetői értekezleten vett részt Bukarestben, a román külügyminisztérium által szervezett rendezvény díszmehívottjaként.

Martonyi: Romániát a Schengenbe!

A magyar külügyminiszter a román diplomáciai külképviseletek vezetőinek éves konferenciáján a magyar külpolitika fő irányiról tartott előadást. „E meghívásnak különleges időszerezés ad – mondta –, hogy az európai integráció most nagyon fontos fejlemények előtt áll, és hogy Magyarország jövőre a soros elnöki tisztséget fogja betölteni.”

„Az EU jövődöbéli döntéseit illetően Románia és Magyarország érdekei szinte minden kérdésben azonosak” – mondta a magyar diplomácia vezetője. Előadásában és az azt követő sajtónyilatkozatában egyaránt jelezte: Románia és Magyarország erősíteni akarja a kohéziós politikát, bővítve az ezt elősegítő forrásokat, meg akarja őrizni és erősíteni kívánja a közös agrárpolitikát, minden eszközzel egy közös energiapolitika kialakulására törekszik. Érdekeltek abban is, hogy az Európai Külügyi Szolgálatban megfelelő képviseletet kapjanak az új tagállamok is – tette hozzá. Martonyi hangsúlyozta, a magyar elnökség idején Romániának és Bulgáriának a schengeni övezet teljes jogú

tagjává kell válnia, márciusban meg kell szűnnie a határellenőrzésnek.

Baconschi: erős közös hang

Teodor Baconschi román külügyminiszter „egyértelmű politikai üzenetnek” nevezte azt, hogy egy hónap leforgása alatt másodszor találkozhat magyar kollégájával Bukarestbe. Baconschi a két ország közös érdekeltségét hangsúlyozta az európai integrációs folyamatban, különösen a Duna-stratégia és a közös energiapolitika terén. Mint mondta, ennek a régióknak hallatnia kell „közös erős hangját” Európában. A két külügyminiszter a konferencia után külön is megbeszélést folytatott.

Markó: október végén lesz a közös kormányülés

Martonyi János magyar külügyminisztert fogadta tegnap Bukarestben Markó Béla miniszterelnök-helyettes is. Mint Mar-

kó a találkozót követően elmondta, a találkozóra október vége felé kerülhet sor. Elmondta, hogy a román kormányban már tárgyaltak erről, a román kormányfő felkérte a minisztereket, hogy állítsák össze a közös kormányülésen felvetendő témákat. A találkozón áttekintették a Románia schengeni övezetbe való csatlakozási folyamatában nyújtott magyarországi támogatás kérdését, az RMDSZ törvényhozási prioritásait, valamint a kisebbségek romániai helyzetét is. Az RMDSZ elnöke jelezte, hogy a kisebbségi törvény vitáját őszszel akarják folytatni. Markó szintén kiemelte, hogy Martonyi rövid időn belül másodszor jár a román fővárosban, és ezt a jó román-magyar és szintén jó magyar-magyar viszonyoknak tulajdonította.

Tőkés Dunáról és Oltról... a Dâmbovița partján

A magyar külügyminiszter találkozott a magyar nagyköveti rezidencián Tőkés László európai parlamenti képviselővel, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökével is. Tőkés a találkozót követően elmondta, a magyar nemzetpolitikában és szomszédságpolitikában is „folytatódnak a változások”. Ugyancsak emlékeztetett arra, hogy az elmúlt időszakban több magas rangú magyar politikus tett látogatást Romániában, és a közeljövőben további magas szintű látogatásokra kerül sor. Minden téren folytatódik a román-magyar közeledés – fogalmazott Tőkés. Ezzel kapcsolatosan idézte Ady Endrét: „Dunának, Oltnak egy a hangja”. Egyrészt a Duna-stratégia utalt, másrészt pedig arra, hogy az Olt folyó partján, Tusnádfürdőn rendezték meg nemrég az idei Bálványosi Szabadegyetemet és Diáktábort, amelyen Tőkés Orbán Viktor miniszterelnökkel és Traian Basescu román államfővel együtt beszélt nemzetpolitikai és regionális térségpolitikai ügyekről.

Martonyi egyébként lapzártánk előtt Basescuvall is találkozott. ►



Martonyi János Tőkés Lászlóval a bukaresti nagyköveti rezidencián, Markó Bélával a kormányánál tárgyalt Fotók: Tofán Levente



Független szakértő vezetné az ellenzék válságkormányát

ÜMSZ

► Közös bizalmatlansági indítvány benyújtásáról és annak elfogadása esetén független kormányfő által vezetett válságkormány felállításáról állapodtunk meg – jelentette be Crin Antonescu liberális pártelnök tegnap azt követően, hogy alakulata delegációjának az élén meglátogatta szociáldemokrata kollégáját, Victor Pontát. „Abban reménykedve nyújtjuk a bizalmatlansági indítványt, hogy segítségével minél hamarabb véget érjen a jelenlegi kormányzás” – fogalmazott Antonescu.

A PSD és PNL szakértői a lehető leghamarabb összeülnek kidolgozni a közösen felállítandó válságkormány programját. Antonescu elmondta: a meghatározott időre hivatalba lépő válságkormány vezetését egy független szakértőre bíznák és az előrehozott választások megszervezése mellett mandátuma lenne arra nézve is, hogy néhány konkrét gazdaságélénkítő intézkedést hoz-

zon, valamint kijavítsa a Boc-kabinet által elkövetett bakikat. „A célunk alternatívát nyújtani a mostani aberráns, korrupt és inkompetens, Traian Basescu és Emil Boc irányította kormányra. Le kell cserélnünk ezt a kormányt egy elfogadhatóra, amely képes menteni a menthetőt” – mondta el a liberális elnök. A két ellenzéki alakulat „közösülésének” előfeltétele, hogy a maguk oldalára tudjanak állítani kellő számú honatyát. A koalíciós pártok, valamint a kormányt támogató független képviselők és szenátorok száma jelenleg huszonkettővel nagyobb az ellenzékben levőkénél, ugyanis tegnap egy újabb liberális szenátor, Constantin Cibu jelentette be, átül az UNPR-frakcióba. Így hát a tegnapi PSD-PNL tanácskozás egyik sarkalatos pontja az volt, hogy kidolgozzák azt az „átcsábítási stratégiát”, amellyel demokrata-liberális honatyákat rá tudnának bírni arra, hogy megszavazzák a bizalmatlansági indítványt és a felállítandó válságkormány programját. ►

Kinek a feje „hull porba”?

M. Á. Zs.

► Lapzártánkig még nem került nyilvánosságra azoknak a tárcavezetőknek a neve, akik a nyáron beharangozott szeptember elsejei kormányátalakítás keretében miniszteri bársonyszékük elhagyására kényszerülnek. A Demokrata-Liberális Párt (PD-L) parlamenti frakcióival tartott tegnap esti egyeztetés előtt egy nappal Emil Boc kormányfő Traian Basescu államfő véleményét is kikérte a témában. A Cotroceni palotában zajlott tárgyalásokról kiszivárgott bizalmas információk szerint a kormányátalakítás négy áldozatot szed majd: Radu Berceanu közlekedésügyi, Mihai Șeitan munkaügyi, Mihail Dumitru mezőgazdasági és Gabriel Sandu informatikai tárcavezetők távoznak tisztségükből. Berceanu adatában van annak, hogy saját pártján belül is sokan elégedetlenek tevékenységével, egy újságírói kérdésre elmondta, arra számít, hogy „mindenfélét” felróják majd neki.

Sulfina Barbu jól informált demokrata-liberális képviselő

arra számított, hogy a miniszterek kiemlézése nem lesz könnyű feladat, ekként elképzelhetőnek tartotta, hogy a leváltottak nevének közzététele késik majd egy napot. „A miniszterelnök felszólalása után bárki szót kérhet, hogy elmondhatja véleményét az elmúlt 7-8 hónap kormányzati munkájáról” – fejtette ki Barbu, hozzátéve, akár mára is elhalaszthatják a hivatalos bejelentést.

„Normálisnak tartom, hogy a kormányfő minket is tájékoztasson arról, melyik minisztereket váltja le” – mondta el Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke, hangsúlyozva, a miniszterelnök nem kérte a szövetség beleegyezését egyik RMDSZ-es tárcavezető leváltásához sem. Hozzátette: a koalíciós tanácsban abban egyeztek meg, hogy mindkét alakulat „házon belül” elemzi ki a miniszterei tevékenységét. Ezzel a nyilatkozattal Markó tulajdonképpen eloszlatja a bizonytalanságot az RMDSZ-es tárcavezetők sorsát illetően, ugyanis az elmúlt napokban felmerült Cseke Attila egészségügyi miniszter menesztése is. ►

Béremeléses fizetés-csökkenés



Bogdán Tibor

Miután huszonöt százalékkal levágta a költségvetési alkalmazottak béreit, a Boc kormány most fizetésemeléssel vizsgálja az érintetteket. Az ígéret meglehetősen ködös, a kormányilletékesek egy és másrészt azért, mert az ötszázalékos áfaemeléssel tovább veszítenek értékükből, másrészt azért, mert a kormány egyben megvonja a tizenharmadik fizetést, valamint a többi kiegészítő juttatást, egyebek között a vakációs pótlékot is, ami a fizetések újabb, közvetett megnyirbálását jelenti. A Nemzetközi Valutaalap által megszabott és a román kormány által aláírt újabb szándéklevélben felvállalt feltételek ismeretében nyilvánvaló, hogy a kormányknak csökkentenie kell a személyzeti kiadásokat, magyarán a bércsökkenést. A Nemzetközi Valutaalap romániai küldöttségének vezetője, Jeffrey Franks csak nemrégiben figyelmeztetett arra, hogy a román illetékeseknek szigorú keretek között kell tartaniuk a közalkalmazotti fizetéseket. A nemrégiben megígért béremelés tehát csak újabb megszorító intézkedések bevezetésével valósítható meg. A másik, fájdalommentesebb lehetőségéről immár lecsúszott a kormány. Ha ugyanis már tavaly gátat vet a kizárólag a pártrklensék zsebeinek megtömését szolgáló „csúsztatott” közbeszerzési akcióknak, akkor most nagy valószínűséggel nem kellett volna ígéretet tennie az „egy-húszszázalékos” béremelésére sem. Ezzel pedig egy házugsággal kevesebb terhelte volna a számláját (bár a nagy számok törvényének értelmében a Boc-kormány esetében ez már mit sem számítana). Nyilvánvaló ugyanis, hogy a huszonöt nagyobb a tíznél, a huszonöt százalékkal lefaragott bérek átlagosan tíz százalékkal történő emelése tehát továbbra is bércsökkenést jelent, még ha valamivel kisebb mértékű is.

A kabinet ráadásul az sem nagyon köti a közalkalmazottak orrára, hogy – korábbi ígérete ellenére – a huszonöt százalékos bércsökkenés nem csak év végéig tartó intézkedés, hanem jócskán belenyúl a következő esztendőbe, de talán még 2012-ben is érvényben lesz. És, ha csak lehet, arról is igyekszik diszkréten hallgatni, hogy az „egy-húsz százalékos” – azaz átlagosan tíz százalékos – bérmövelésnek egyéb feltételei is vannak. Így például további legkevesebb hetvenezer közalkalmazottnak kell útilaput kötni a talpára. A béremelésben részesülő „maradók” tehát voltaképpen az elbocsátottak fizetésének egy részén osztoznak, ami – túlélési módszerként – inkább már a dzsungel törvényeire emlékeztet.

Román lapszemle

Luxussá válhat sok szülő számára az óvoda: az elkövetkezőkben tíz százalékkal is drágulhatnak a gyerekek gondozásának költségei. (Gândul) ► Egy új arckat felvonultat, frissen alapított párt az összes szavazatok negyven százalékát vinné – véli Sebastian Lăzăroiu elnöki tanácsos. (Adevărul) ► A csecsemőhalálzásban európai szinten első helyet foglalja el Románia. A 2009-es adatok szerint az újszülöttek 10,1 százaléka nem érte meg az egy évet. (EVZ) ► Romániai és amerikai paleontológusok szerint egy eddig ismeretlen őslény maradványaira bukkantak a Fehér megyei Szászsebesen. (România liberă)

Nyugat-Nílus gyilkos szúnyogja

A nyugat-nílus vírus nagyjából ezer évvel ezelőtt jelent meg, állítólag Nagy Sándor orosz cár halálát is ez a kórokozó okozta. Ugandában különítették el először, 1937-ben.

Bogdán Tibor

▶ Jelenleg még csak elszigetelt esetekről tudnak Romániában a szúnyogok által terjesztett nyugat-nílus vírus támadása kapcsán, ám az 1996–1997-es hazai járvány máris elővigyázatosságra inti a szakembereket.

A csók nem terjeszti

A csaknem másfél évtizeddel ezelőtti járvány alkalmával az országban egymillió személy szervezetébe került be a kórokozó, amely ötszáz esetben okozott agyvelőgyulladásos megbetegedést, a halálzási ráta pedig tíz százalékos volt.

Illetékes egészségügyi hatóságok szerint idén nem fenyeget járvány, a szakminisztérium azonban az egész testet beborító ruházat viselését, a kirándulásoktól,

parkbeli, tóparti sétáktól való tartózkodást, illetve az épületek alagsorainak fertőtlenítését, szúnyogháló felszerelését javasolja a lakosságának.

A tárca közlése szerint az utóbbi években rendszeresen jeleztek néhány megbetegedést. Augusztus folyamán több mint nyolcvan fertőzékeny gyanús esetet vizsgáltak meg, ennek során hét személynél fedezték fel a vírust, közülük kettő halt meg, további három személynél még folytatódna a kivizsgálások. A kórokozót idén Fehér, Kolozs, Konstanca, Dolj, Galac, Maros, Szeben és Teleorman megyében, valamint Bukarestben fedezték fel.

A betegséget terjesztő szúnyogokat többnyire a Románián keresztül is átvonuló vándormadarak fertőzik meg, de a kórokozót lovak,

macskák, kutyák, denevérek, mókások és nyulak is terjeszthetik. Jó hír (elsősorban fiataloknak): a vírus testi érintkezés vagy csók útján nem terjed.

A főbb tünetek

A kór lappangási ideje 5–15 nap. Ezt követően jelentkeznek a tünetek, amelyek kétféleképpen lehetnek. Az enyhébb lefolyású megbetegedés esetében néhány napos hőemelkedés vagy kis láz, fejfájás, hányinger, étvágytalanság, hidegrázás, hasmenés, bőrséges izzadás, általános gyengeség és izomfájdalom formájában jelentkeznek. A fertőzettek mintegy húsz százalékánál a kór ebben a formában nyilvánul meg. A betegség súlyosabb formája igen magas lázzal, hasogató fejfájással, a nyakizmok megmerevedésével, a tájékozódási képesség elvesztésével, kómával, komoly izomgörcsökkel, teljes legyengüléssel, látásromlással, a végtagok zsibbadásával, bénulással jár. Mindez agyvelőgyulladásba torkollhat, olykor

halálhoz vezethet. A tünetek mindenképpen heteken át eltartanak, idegi kihatásuk nem egyszer életre szóló. Szerencsére súlyos fertőzésre statisztikailag 14 eset közül egyben kerül sor.

A kórokozóval megfertőzettek közel 80 százalékánál azonban semmilyen tünet nem jelentkezik, az érintett személyek tehát azt sem tudják, hogy bekerült szervezetükbe a vírus. Gyermekeknél a betegség lefolyása rendszerint úgyszintén tünetmentes.

Aki egyébként egyszer már átesett a fertőzésen, az védettséget szerez. Az 1996–1997. évi járvány nyomán például Bukarest lakosságának több mint négy százaléka vált immunissá a kór iránt, országosan ez az arány megközelíti az egy százalékot.

A halálzási arány egyébként Romániában az 1996–1997-ben jelzett tíz százalékkal európai viszonylatban a „középmezőnyben” található. Ennél jóval alacsonyabb, mindössze 4,5 százalékos az Egyesült Államokban (idén augusztusban azonban a tengeren túli országban megbé-

tegedett 144 személy közül csupán 4 veszítette életét), Izraelben viszont 2000-ben elérte a 14 százalékot.

Ezer éves

A nyugat-nílus vírus nagyjából ezer évvel ezelőtt jelent meg, állítólag Nagy Sándor orosz cár halálát is ez a kórokozó okozta. Ugandában különítették el először, 1937-ben. Ezt követően terjedt el a Földközi-tenger medencéjében valamint Európában. A múlt század hatvanas éveiben Egyiptomban és Franciaországban lovakat betegített meg, nem sokkal később azonban világszerte elterjedt. Észak-Amerikában 1999-ben jelent meg, azóta több mint 16 ezer megbetegedést jeleztek itt, a halottak száma pedig meghaladta a hatszázat.

Románia mellett komolyabb járványokat okozott 1962–1999 között, 1999-ben Oroszországban, 1994-ben Kongóban, 1997-ben Csehországban, 1998-ban Olaszországban, 1999-ben és 2009-ben az Egyesült Álla-

mokban, 1997-ben és 2007-ben Kanadában.

A vírus elsősorban a hatvanöt éven felüli, különféle idegbántalmakban szenvedő személyekre nézve veszélyes. A kórra egyelőre nincs semmiféle különleges gyógyszer, oltás sem létezik. A betegek a tüneteknek megfelelően kapnak kezelést: hányinger esetén ezt a szimptomát csillapítják, fejfájás esetén csillapítókat alkalmaznak stb.

A vírust egyébként a culex szúnyogfaj terjeszti. Ennek egyedei, a szél segítségével akár tíz kilométeres távolságot is megtehetnek. Általában néhány hétig élnek, kedvező körülmények között azonban élettartamuk akár a pár hónapot is elérheti. Orvosok nemrégiben arra figyelmeztettek, hogy rendkívüli alkalmazkodási készsége miatt, a szúnyogfaj egyedei télen is megjelenhetnek. A bukaresti Cantacuzino járványtani intézet kutatói kísérleteik során tíz percig tartottak culex szúnyogokat mínusz húsz Celsius fokok hőmérsékleten – az egyedek „kifagyasztás” után ismét életre keltek. ◀

Merénylet árnyékolja be a béketárgyalásokat

Négy izraeli áldozatot követelő Hamász-merénylet árnyékolja be a Washingtonban ma kezdődő közvetlen izraeli–palesztin béketárgyalásokat. A felek mégis bizakodóak; a zsidó álam váratlan gesztust tett.

Gy. Z.

▶ Négy izraeli állampolgár vesztette életét a Bani-Naim kereszteződésnél, Kirjat Arba közelében szerdára virradó éjjel történt támadásban: egy házaspár és két stoppos volt a terroristák áldozata. Az autó Kirjat Arba felé tartott, amikor tűz alá vették. Az áldozatok 24 és 47 év közöttiek, egyikük egy várandós nő. Ciszjordániában 2006 márciusa óta ez volt a legsúlyosabb merénylet.

Izraeli engedmények

A Hamász fegyveres szárnya, az Ezzedin-el-Kasszám Brigádok magára vállalta az akció elkövetését. Magáról a szervezetről köztudott, hogy a hatalmat a Gázai-övezetben gyakorolva nemcsak földrajzi értelemben szakított ketté a palesztin területeket, hanem a Mahmúd Abbász vezette Palesztin Hatóság felügyelete alól is kivonta magát; Abbászék tehát valójában csak a ciszjordáni területek felett gyakorolják a fennhatóságot. A Hamász eltökélt ellensége az Izraellel folytatandó mindenféle béketárgyalásnak, így a gyilkosság célja is egyértelmű: a washingtoni megbeszélések

eredményességének megakadályozása.

Az amerikai fővárosban tartózkodó Mahmúd Abbász élesen elítélte a merényletet. A Palesztin Hatóság még a nap folyamán őrizetbe vette a gyilkossággal vádolt Hamász iszlamista szervezet százötven aktivistáját, ezzel is jelezve, hogy szilárdan elkövetik magukat a közvetlen izraeli–palesztin béketárgyalások mellett. A csaknem két év óta első közvetlen béketárgyalások Izrael és a palesztinok között tulajdonképpen már tegnap megkezdődtek: a házigazda Barack Obama szerdán több kétoldali megbeszéléssel kívánta egyengetni a mától tartandó plenáris üléseket.

A megbeszélések kimeneletét illetően óvatos derűlátásra ad okot, hogy a *Háárec* című napilap internetes kiadásának adott nyilatkozatában Ehud Barak izraeli védelmi miniszter közölte: országa kész átengedni a palesztinoknak Jeruzsálem egyes részeit a béketárgyalások keretében; a város arabok lakta negyedei a majdani palesztin államhoz fognak tartozni. A mindkét fél (vallás) számára szent helyeket egy „különleges hatóság” fogja igazgatni – tette hozzá. Benjamin Netanjahu izraeli



Egy éve történt. A szereplők ma is ugyanazok: Netanjahu, Obama, Abbász

Fotó: archív

miniszterelnök mindaddig elutasította Jeruzsálem kettéosztását.

Clinton, Bush Obama

A párbeszéd felvételével kapcsolatos várakozások mindazonáltal a legfrissebb nyilatkozatok ellenére az izraeliek és a palesztinok között tapasztalható mély véleménykülönbségek nyomán meglehetősen visszafogottak. Mindkét fél kompromisszumkésztsége dacára ugyan is változatlanul vita tárgya a zsidó telepesek kérdése. A palesztinok azt követelik, hogy mindenféle építkezést állítsanak le, amit azonban az izraeliek elutasítanak. A helyi sajtó meglátása szerint

pedig Izrael – különösen a legutóbbi merénylet hatására – emelni fogja a biztonsági garanciákra vonatkozó követeléseit.

Megfigyelők arra is emlékeztetnek, hogy Obama meglehetősen nagy kockázatot vállalt azzal, hogy magának osztotta a házigazda szerepét. Amerikai elnökök rendszerint csak akkor tesznek ily, ha már második hivatali idejük vége felé járnak: Bill Clinton 2000-ben Camp Davidbe invitálta a feleket (ez volt a résztvevők – Arafat, Barak és Clinton – neve után a nemzetközi sajtóban ABC-tárgyalásként emlegetett találkozó), George W. Bush pedig 2007-ben Annapolisban látta vendégül

Mahmúd Abbászt és Ehud Olmertet. Obama tehát már első mandátuma félidejében igyekszik kihasználni hivatali súlyát.

Négy ok a sikerre

Az időzítésnek több oka is lehetséges. Először is igyekezni kell, mert a zsidó telepek létesítésére vonatkozó moratórium szeptember 26-án lejár. Másodszor kedvezőek a geostratégiai feltételek, az arab térségben ugyanis Irak már nem terheli oly mértékben az Egyesült Államok kilátásait, mint a 2003-ban végrehajtott megszállás óta eltelt hét esztendőben bármikor. Nem véletlen, hogy Obama épp a béketárgyalá-

sok előestéjén jelentette be a harcoló csapatok teljes kivonását. (Irak helyét a fenyegető ellenfél posztján most Irán vette át, ezért kezdődött meg, még ha lassan is, Teherán nemzetközi elszigetelése.)

Harmadikként már megvannak az alapok a békeszerződés megkötéséhez: mindkét állam kölcsönösen elismeri egymást a megszábtott határok között. Jeruzsálemet megosztják, mindkettőjük fővárosa lesz. Az 1967. évi határokat területcserékkel úgy változtatják meg, hogy a két fennhatóság gazdaságilag és védelemtechnikailag életképes legyen. A palesztin menekültek hazatérési jogát úgy fogalmazzák át, hogy ne fenyegetse Izrael mint zsidó állam identitását. Negyedikként pedig meg kell említeni a tárgyaló személyeket. Obama hitelesebben tudja alakítani a semleges közvetítőt, mint elődei. Abbász gyakorlati gondolkodású valaki, nem az örök forradalmár, mint Arafat volt, aki a békemegállapodást legvégül elutasította. Jóllehet Netanjahu keményvonalas jobboldali, ám éppen ezért tudja Izraelben elfogadtatni a kompromisszumot, ami egy baloldali politikus esetében az ország veszélyeztető gyengeségként tűnhetne föl.

Mindez azonban csak feltételezés. Az elmúlt évek, évtizedek azt mutatják, hogy valami gikszer végül is mindig kibejött. Pedig a világ kevés dolgot szeretne jobban, mint végre békét a gyakorlatilag 1948 óta puszkaporos Közép-Keleten. ◀

Lap-top

A nap címe. A Kelet-Dámbovița vírus súlyosbítja a nyugat-nílus vírus hatását, *România liberă*.

Magyarázat. Bár a román hatóságok tudtak arról, hogy előbb-utóbb felüti fejét az országban a halálos betegséget okozó nyugat-nílus vírus, mégis felkészületlenül érte őket a kór megjelenése. Bukarestben ráadásul olyan cég kapott megbízást szünyogirtásra, amely 28-szor drágábban nyújtja a szolgáltatást, mint a Budapesten szünyogirtást végző vállalkozás.

Közösségi populizmus. Az Adevarul azt veszi számba, hogy hol kezeltek – és főleg műtették magukat a román vezető politikusok. Sajnos mindhárom román elnököt műteni kellett, nem is egyszer (igaz, Emil Constantinescu nem a mandátuma idején, hanem annak letelte után). A kérdésnek az ad aktualitást, hogy a romániai krónikus betegek egyik szervezete törvényt készül javasolni, miszerint a választottak, a politikai vezetők – sőt a családtagjaik is – csak itthon, Romániában kezelthessék magukat. Ez a törvény, úgy mond, a politikusok felelősségérzetét bizonyítaná. Természetesen épületes marhaságról van szó, annyi jog, mint bárkit, a politikusokat is megilleti, márpedig alapvető emberi jog, hogy az ember maga válassza meg, hol kezelte magát.

Nem (mind) voltak buták. Érdekes, hogy szintén a vezetőkön végzett vizsgálatokról ír a *Jurnalul Național* is. Mégpedig a forradalom után közvetlenül letartóztatott kommunista vezetők fizikai és szellemi állapotáról. A meglepetés most következik: jóllehet idős és megviselt, deprimált emberekről volt szó, legtöbbször az átlagosnál sokkal jobb eredményeket ért el az intelligenciatestek során. A sort Paul Niculescu Mizil vezetői 127-es intelligencia-hányaddal, őt Dumitru Popescu követi 125-ös IQ-val. (A lakossági átlag 100 pont, Albert Einstein IQ-ja 160 volt.)

A nap állírá. Tekintve, hogy úgyis ő nyeri a következő elnökválasztást, Dan Diaconescu, az OTV vezetője felajánlotta, hogy addig is elvállalja a miniszterelnökséget, mandátuma első napjaiban pedig minden román havi kétezer eurós támogatást ad. Amolyan kétfarkú politikus, nemde?

Minden napra egy mondás

„Sosincs késő a boldog gyermekkorhoz.”
Varyan Fable

Gasztronómia



Horváth István

Hivatali bosszúságok

Forradalmi megmozdulás Paraguayban

Asuncionban, az ország fővárosában, a zsoldját keveslő 3. páncélos hadosztály az elnöki palota elé vonult. Rövid lövöldözés után elkergették Lopez Burillót, a jobboldali, amerikai barát, reakciós beállítottságú elnököt, és a haladó gondolkozású Aurelio Lapazt ültették a helyére. Lapunk zártakor a város lakossága fátylós menettel ünnepli a reakció újabb kudarcát Dél-Amerikában.

Megette a saját lábát

Mendelényi Géza, a Tej és Tejtermék Főlvásárló Központ előadója, kispesti háza kertjében csontig leette a húst saját bal lábáról. Tettének oka: hivatali bosszúságok.

Újabb forradalmi megmozdulás Paraguayban

A zsoldjukat követelő paraguayi légierők egy ejtőernyős zászlóaljat dobtak le az elnöki palota kertjébe. Sikertől is rövid lövöldözés után elkergették Aurelio Lapazt, a jobboldali beállítottságú elnököt, aki alig háromnegyed órát töltött hivatalában. Az új elnök a haladó gondolkozású Lopez Burillo, akinek győzelmét Asuncion lakossága fátylós menettel ünnepli, mely lapunk zártakor még tart.

Remélem, fenti állírák teljesen kielégítik az olvasó szenzációéhségét. Ezzel egy csapásra fölöslegessé válna az egész hírközlő apparátus, a tetszárók, ügynökségek, kábelek és képtávírók. Tömérdek pénzt takaríthatunk meg. Még a lapszerkesztőségek dolgozóit is szélnek ereszthetjük, mert e sorok írója szerény fizetségért vállalkozik rá, hogy a hazai sajtót ellássa érdekes, frissnek tűnő és hitelesnek látszó állírákkal.

Örkény István: Hírek és állírák

Hűbértartok?

Szent István királyunk ünnepén Szatmárnémetiben járt és előadást tartott Bárdi Nándor, az ismert pesti történész és kisebbségkutató. A kettős állampolgársággal kapcsolatos fejtegetését annak hangsúlyozásával kezdte: ha eddig nem tudtuk volna (sokan tudtuk!), vegyük tudomásul, hogy „ez a történet” nem rólunk, határon túli magyarokról szól, hanem Magyarország belső gondjairól, identitáskereséséről.

Most is, hogy a Fidesz-kormány megadta, és akkor is erről szólt, amikor Kovács László, az MSZP elnöke a 2004-es népszavazáskor azzal riogatta a választókat, hogy huszonhárommillió román özönli el Magyarországot. A közvéleménnyel sikerült elhárítani, hogy a szocialisták támogatói az állampolgárság megadása ellen, a fideszesek pedig mellette voksoltak Bárdi szerint a valóság összetettebb, mert az MSZP-szimpatizánsok 32 százaléka mellette, ugyanakkor a fideszesek 20 százaléka ellene szavazott. Ebből következik, hogy nem lehet csak egy párt nyakába önteni a szégyenlevelet. A történész külön felhívta figyelmünket: ne legyenek illúzióink, Magyarország nem fogja, mivel nem tudja megoldani a határon túli magyarok problémáit. Ebből az következik: a helyzet kulcsa részben a mi kezünkben, részben a nemzetközi támogatottságban van. S akkor mit tapasztalunk? Némelyik fideszes úgy próbálja beállítani, azt sugallja, hogy ők az erdélyi magyarok soraiban is rendet tesznek. Az elmúlt napokban annyit idézték a lapok Kövér László egyik ide vonatkozó mondatát, hogy már a klasszikusok sorába emelik. Az Országgyűlés friss elnöke, aki elszólásairól már korábban híressé vált, a gyergyói EMI-táborban, amely jobbkiosokot és más szélsőségeket sem nélkülözött (ám akkor Kövér mit keresett ott?) azt mondta, hogy pártja most dolgozza ki, miként viszonyuljon az erdélyi magyar szervezetekhez, s most határozza meg, hogy melyeknek milyen szerepet és feladatot szán.

Jól értették: feladatot! Mert hát mi ugye a Kövér hűbértartok vagyunk, csupa lüke, elmebajos, tehetetlen emberek, akiknek halvány gőzük nincs, hogyan kell politizálni, kivédeni a román huncutságokat. Ezt sokkal jobban tudják a Rózsadombon lakó, románul egy kukkot nem tudó, velük soha nem élő budapesti politikusok.

Nem tudni, a jó ideje Brüsszelben élő európai parlamenti képviselőnkön kívül kik lesznek a kivételezettek. Tartunk tőle: a Jobbik itteni képviselői is, különben miért mutatkozott fideszes képviselő nem csak Gyergyóban, de Szatmárnémetyben is egy olyan rendezvényen, amelyet Vona Gábor neve fémjelzett?

Mert ugye, más a mérce Pesten és más Gyergyóban...



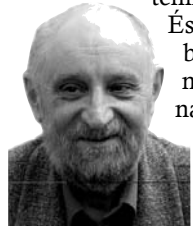
Sike Lajos

Ki a következő?

Sophie In't Veldtől származik ez a kérdés, az Európai Parlament egyik holland képviselőjétől, a szabad demokrata csoport tagjától. A román kiutasításáról szólva megállapítja: „A hátrányos megkülönböztetés praktikái, ha megtűrik azokat, megnyithatják Pandora szelencéjét, és akkor felmerül a kérdés: kik lesznek a következő csoportok, akiket hasonlóképpen megbélyegeznek és kitoloncolnak?” A kérdés nem is olyan nehéz: feltehetőleg ugyancsak egy kisebbség, egy másik etnikum kerül majd pellengérré...

Karel Schwarzenberg cseh külügyminiszter is hátrányos megkülönböztetést emleget. „Lehetetlen nem gyanítanunk, hogy rasszista nézetek is szerepet játszanak” abban, ami jelenleg Európa-szerte a romákkal történik.

És így már nagyjából helyben vagyunk. Mert a romák képezik Európa legnagyobb kisebbségét, mintegy 15 millióan vannak, de nincs anyaországuk: mindenütt csak kisebbségek. Vagyis a hatalomtól távol esők, kiszolgáltatottak, könnyű őket homokszáknak használni valahányszor valamelyik politikai játékosnak szüksége van rá, hogy képességeit, rátermettségét, harci kedvét könnyűszerrel demonstrálja – szavazatfoglalás céljából, miként teszi azt jelen pillanatban Sarkozy elnök Franciaországban.



Zséhánszky István

És teszik Berlusconi munkatársai Olaszországban. És teszik a magyarokkal Szlovákiában, egy másik EU-tagállamban, ahol jutalmul a kettős állampolgárságért – egy másik EU-tagországbeli állampolgárságért! – jó előre kilátásba helyezték a száműzetést. Körvonalazódik tehát az újabb delikvens. Persze egyéb is körvonalazódik. Elie Wiesel, aki szintén felháborodott a romákkal szembeni francia intézkedések láttán, háborzongató megállapítást tett: „Ezeket a romákat Romániába küldik, nem pedig Auschwitzba.” Azért háborzongató, mert ez az állomás tranzitként is felfogható: Romániából is küldtek embereket, közöttük romákat is haláltáborokba: Auschwitzba, Transznisztriába. Isten ments, hogy megismétlődjék. De van rá precedens, és miként

a világ minden országában, Romániában is található olyan politikai játékos, akinek semmi sem drága, és felnyithatja Pandora szelencéjét.

Az ENSZ faji diszkriminációellenes tanácsa máris aggódik a Franciaországban történtek miatt: a diszkrimináló politikai beszéd elterjedése miatt, az erőszakos rasszista megnyilvánulások miatt – a francia lakosság ugyanis kétféle módon viszonyul Sarkozy romaellenes politikájához: egyesek

helyeslik a roma táborok szétverését, a kelet-európai romák visszaküldését szülőhazájukba stb. És az ENSZ említett tanácsa számára az is aggodalomra ad okot, hogy tömeges kiutasításnak lehetünk tanúi, nem egyéni hanem kollektív hazatelepítésnek. Mert ha egyenként, bűnügyi megkereséssel küldenek haza őket, akkor talán ha nem is kevésbé aggasztó, de valamiképpen jogos lenne, amit a francia hatóságok a romákkal szemben művelnek. Így viszont egyenlő a deportálással, és megint visszajutottunk Elie Wieselhez... Július végétől több mint ezer romát utasítottak ki – a francia hatóság szerint „önkéntes” kiutasításról, pardon „hazatérés”-ről van szó, amit a romák örömmel vállaltak felnőttként 300, gyermekként 100 euróért. Ime, milyen kevés kell a boldogsághoz!

Igen ám, csak ha így kezelik őket, akkor egyébre is számíthatnak. Vannak, akik nyárára a kedélyes deportálás helyett egyéb szórakozást választanak. Például Bordeaux mellett elállnak egy forgalmas hidat; 250 személygépkocsit és utánfutót használtak fel erre, a környéken felszámolt roma tábor lakásait. És óriási forgalmi gátat építettek. A rendőrség törhetette a fejét, hogyan állítja helyre a rendet. És Sarkozy mester népszerűsége ahelyett hogy növekedett volna, nagyot csökkent. Mi lesz veled, nagy játékos? A kiutasítás nem teremt alternatívát. A roma kérdést – nálunk és bárhol Európában – csak a befogadás oldhatja meg. Nem az integráció, sem az inklúzió – és semmilyen más erőszakos, beolvasztó hozzáállás, hanem a lehetőségek teremtése, hogy ez a népcsoport kizhazza magából mindazt a jót, ami benne van, szabadon érvényesítse a tehetőségét azokon a területeken, amelyeken verhetetlen – kézművességben, művészetben például. Hogy otthon legyen végre.

A kiutasítás nem teremt alternatívát. A roma kérdést – nálunk és bárhol Európában – csak a befogadás oldhatja meg.

Röviden

Zsugorodó valutatartalék

31,58 milliárd euróról 31,55 milliárdra enyhén csökkent a Román Nemzeti Bank augusztusi valutatartaléka az előző hónapi összeghez képest – írta a *Mediafax*. A sorrendben negyedik hónapja tartó esés annak tudható be, hogy az országba érkező devizák arányát meghaladta a kimenő valutamennyiség. A globális piaci árak emelkedésének köszönhetően nőtt ugyanakkor a jegybank 103,7 tonna aranytartalékának az értéke.

Drágul a menetjegy

Szeptember 15-étől nyolc százalékkal drágulnak a Román Államvasutak (CFR), illetve a Metrorex társaság által kibocsátott menetjegyek – nyilatkozta a *Mediafax* szerint a tegnapi kormányülés követően Radu Berceanu szállításiügyi miniszter.

Gyógyszer a válságra

A gazdasági válságnak köszönhetően mintegy ötvenmillió eurós piacon osztoznak a romániai pszichológusok és a gyógyszeripar képviselői. Az antidepresszánsok több mint 21 százalékos többletgyereséget hoztak az első félévben 2009 hasonló időszakához képest. Szakértők elmondták: legelőször az 1930-as gazdasági világválság idején jegyezték fel hasonló szorongásos, depressziós tüneteket a vállalkozók között.

Kitolódik a tilalom?

Magyarország kéri az Európai Uniótól, hogy a 2011. április 30-án lejárt földmórtóriumot további három évvel hosszabbítsák meg – közölte Fazekas Sándor magyar agrárminiszter tegnap. A kormány ezzel kitolná a külföldiek földvásárlási tilalmát annak érdekében, hogy a magyar termőföld hosszú távon a hazai gazdálkodók érdekeit szolgálhassa. Ez a húsz évre tervezett agrárprogram része.

Szigorodó frontok

Németország és Finnország eltökélten szorgalmazzák azon uniós tagállamok gyors szankcionálását, melyek nem tartják be a közösség által előírt, költségvetésre vonatkozó szabályokat – idézte a *Reuters* Angela Merkelt. A német kancellár szerint a büdcsék konszolidálása különösen fontos az euró jövője szempontjából.

Elkel a Burger King?

A válság miatt csökkenő kereslet miatt a Burger King gyorsétterem-hálózat egy brit magántőke-társasággal tárgyal a cég eladásáról – írta a *The Wall Street Journalra* hivatkozva a *vg.hu*. A lap úgy tudja, hogy az i3 lehet a hamburgerlánc új tulajdonosa.

Rügyező erdélyi biotermelés

Ha óvatosabb tempóban is, de a hazai gazdálkodók és fogyasztók körében egyre bővül a tábora a biogazdálkodásnak, mely igyekszik a természet gyümölcseinek „visszaadni” azt, amit elvettek tőle a vegyszerek. Mindezt a tetemes többletmunka, illetve -költségek ellenére is.

Antal Erika, Baloga-Tamás Erika, Totka László

A biogazdálkodás, mely mellőzi a vegyszereket, hozamnövelőket vagy génkezelt magvakat, általában többletköltségeket jelent a termelőknek – ennek következtében tavaly például mintegy ezer gazda volt kénytelen az országban felhagyni ezzel a módszerrel. Mivel azonban Európa-szerre egyre nagyobb keletje van a biotáplálkozásnak, az Unió kiemelten kezeli ezen ágazat felfuttatását. A mezőgazdasági minisztériumon keresztül közösségi alapokból hárommillió eurót különítettek el erre a célra: pár ezer eurós támogatásban részesülhetnek azok a hazai termelők, akik otthagyják az úgynevezett hagyományos módszert és visszatérnek, illetve belefognak a biogazdálkodásba (legyen az állattenyésztés vagy növénytermesztés).

Bővülő biopolcok

Mivel a nagyobb termelési erőfeszítések tükröződnek az árakban is, az árszeryben a bio legtöbbször alulmarad az olcsóbban előállított, hagyományos kultúrákból származó termékekkel szemben.

Sokszínű érvek a bio mellett

Míg Európában átlagosan minden harmadik polgár, a lakosok 35 százaléka rendszeresen vásárol bioterméket, ez az arány a kontinens keleti részén lényegesen alacsonyabb, elsősorban a magas árak miatt – idézte a Nielsen piackutató elemzését az *mfor.hu*. A vizsgált 28 európai ország választóit nem mindenhol az ösztönző legjobban bioárucikkek vásárlására, hogy

egészségesebbek: az osztrákok és svájciak számára például a termékek fogyasztásának fő oka, hogy támogatni akarják a kistermelőket és a vidéki településeket. A biotermelés környezetkímélő hatását említették legtöbbször a finnek, hollandok, norvégok és svédok. Legnagyobb mértékben a növényvédőszer és más mérgek elkerülése vezérli a briteket, dánokat és németeket.

Ugyanakkor az sem borítékolható, hogy a „zöld” jelzést többet kelljen fizetni: az üzletek biopolcain nézelődve tapasztaltuk, hogy a különböző biokonzervek ár nem sokban tér el a klasszikus konzervek árártól.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy az érdeklődés folyamatosan növekszik a természetes alapanyagokból készült élelmiszerek iránt, mely együtt járhat a tudatos vásárlók számának növekedésével – tudtuk meg Gönczi Dezsőtől, a Merkur üzletlánc marketingmenedzserétől. Megfigyelése szerint nem csupán a tehetősebb fogyasztók veszik ezeket a termékeket – igaz, ez annak is köszönhető, hogy az üzletházban vett bioárut kisebb anyagi kockázattal próbálhatja ki a vásárló, mint a bioszaküzletben forgalmazottat.

Egy életszemlélet

„A biokertészkedés és –termelés elsősorban egy természetbarát szemlélet, mely természetben tartja a természet, annak egyensúlyát és körforgását. Az ágazat szereplőit nem feltétlenül az anyagi szempontok motiválják – mondta el T. Anna, aki Nagyvárad közelében 2008 júliusa óta foglalkozik bioter-



Bár a biotermékek általában kevésbé látványosak, Lőrinczi Erzsébet egykilós padlizsánja képeskönyvbe illik

mesztéssel. – Mivel egyáltalán nem dolgozunk szintetikus anyagokkal és vegyszerekkel, kizárólag természetes alapanyagú növényi kivonatokat használunk, melyeket házilag állítunk elő. Annak ellenére, hogy a folyamat idő- és energiaigényes, kénytelenek vagyunk magunk készíteni, mivel az üzletben nemcsak drágább lenne, de Romániában egyenesen hiánycikk az ilyesmi.”

Drága „multság”

Mivel a bioágazat sokkal több munkát két, a termék pedig kiszámíthatatlanabb, a „zöld gazdák” számára nem is éri meg nagytermelésre bevezetkedni. Az energián kívül jelentős pénzt is fel-emészt az engedélyek kiváltása ahhoz, hogy valaki „diplomás” biotermelővé válhasson. Mint megtudtuk, biominősítést akkreditált cégek adhatnak, amelyek minden év-

ben ellenőrzik a környezetet, hogy vegytiszta biotermelés zajlik-e, az európai szabályozásoknak és kritériumrendszereknek megfelelően. Legkevesebb két évbe telik, amíg kitisztul a talaj a különböző mesterséges szerektől, csak ez után lehet elindítani az engedélyeztetési eljárást, ezt követően pedig évente mintegy ötszáz euróba kerül maga az ellenőrzés. A különböző terményfajták mindenikéért az alaptarifán túl még külön fizetni kell.

„A terület méretétől függetlenül egy tarifát alkalmaznak, így inkább megéri nagyobb területen monokultúrát művelni, azaz egy fajtát termesztetni” – mutatott rá a Bihar megyei kistermelő, akit hátrányosan érint, hogy viszonylag kicsi, ötvenáras telkén többféle növény érik.

A „zöldmódszer” melletti elköteleződés dacára sokan inkább lemondanak a hivatalos minősítésről: egyrészt, mert megelégszenek azzal, hogy saját használatra termelnek, másrészt pedig bevált módszer, hogy az érdeklődők egymásnak adják az ajánlást, így a vevő mindig megtalálja őket.

Zöldül Murokország

A vegyszermentes kertészkedésről a Murokországnak

becézett Nyáradmentén is egyre többen beszélnek elismerően. A marosvásárhelyi piacokon, ahová a zöldségek zömét szállítják, egyre nagyobb a kereslet a biotermékek iránt – ha néhány banyával drágább is, a vásárlók egészségesebbnek tartják, és áldoznak rá. „Murokországnak mindig szép zöldség termett, ezt a hírnevet szeretnénk továbbra is megőrizni” – mondta lapunknak a piacon a leveszöldséget, padlizsánt, hagymát árusító Szakács Rozália.

Egyre népszerűbb a biokertészkedés a Kis-Küküllő menti falvakban is: Héderfája, Bonyha, Mikefalva, Szőkefalva, Vámosgálfalva, Magyarsáros gazdálkodói szívesen termesztnek kis területen, ház melletti kertekben biozöldséget. Ez általában a háziasszonyok feladata, akik ezzel pótolják a családi jövedelmet. „A sok eső és a meleg időszak miatt idén többet kellett gyomlálni” – mondta egyetlen panaszt Lőrinczi Erzsébet, aki egyébként elégedett a terméssel és a vevői számával is. A kistermelő – aki a marosvásárhelyi mellett a dicsőszentmártoni piacot is el látja terményeivel – lapunknak megerősítette: egyre gyakoribb, hogy a vásárlók házhoz mennek az áruért. ◀

Kényszerdiétán a hazai élelmiszerpiac

ÜMSZ

Nemcsak a kereslet, a gyártás is jelentősen visszaesett a hazai élelmiszeripari termékek, illetve italok piacán. A Romániában jelen levő multinacionális cégek mintegy huszonöt nagy gyáregység bezárása vagy áttelepítése mellett döntöttek az utóbbi öt évben – melynek következtében háromezer dolgozó vesztette el állását. A termelést jobb esetben az országon belüli gyáregységek vették át, de gyakori volt a produkció külföldre való áttelepítése is. A leg-



Egyre kevesebb hazai céget „táplál” az élelmiszerpiac Fotó: Tofán Levente

több alkalmazottat érintő gyárbezárásokat a Bunge Romania, a Kraft Foods, a Heineken hajtotta végre, de lehúzták a rolót a Coca Cola, Unilever és Friesland egységei is. Döntésüket leginkább pénzügyi okok indokolták: az értékes gyártelek pénzzé tétele vagy olcsóbb külföldi beruházási lehetőségek. A piaci szakértők ugyanakkor az elbocsátási hullám újraeledését vetítik előre a 2011-es évre. „A gyárbezárások rohama annál is inkább fájdalmas, hogy a hazai tőkéből finanszírozott hazai termelés nagyban szerény. A külföldi

befektetők aránya így is kicsi, ezt súlyosítja, hogy egyre nehezebb új beruházásokat vonzani az országba. Románia elveszítheti potenciálját, hogy Európa ipari központjává váljon” – mutatott rá a *Ziarul Financiarum* adott interjúban Michael Weiss, az A. T. Kearney tanácsadó cég alelnöke.

A GfK piackutató cég legfrissebb elemzése szerint az alapvető fogyasztási cikkek forgalma 2010 első felében négy százalékkal esett vissza a tavalyi év hasonló időszakához képest, melyre tíz éve nem volt példa. ◀

Lesz elég legény a gáton?

Baloga-Tamás Erika

► Újabb árvizek fenyegetik Romániát, noha csak szűk két hónap telt el a „történelminek” mondott nyár eleji áradások óta. Az ország kétharmadában ezekben a napokban is sárga veszélyzés van érvényben, heves esőzések, nagy mennyiségű csapadék teszi próbára a gátakat. Azokat a gátakat, amelyeket megviselt a nyári ár, és jelentős többségüknek amúgy is rég lejárt a „szavatossága”: megerősítésre, átépítésre szorulnak. Augusztus elején a kormány új rövid, közép- és hosszú távú védelmi stratégiát fogadott el, a következő időszak lesz az első próbája annak, hatékonyan tervez-e a szakpolitika.

Bárhol, bármikor jöhet a víz

A Világbank jelentése szerint Romániának legalább húsz évre van szüksége, hogy felkészüljön a meteorológiai szélsőségekre, és évi 250 millió eurót kell a védelmi rendszerek korszerűsítésére fordítani ahhoz, hogy 2030-ra valóban biztonságban legyen az egész ország. Dávid Csaba, az Országos Vízügyi Hivatal vezetője az ÚMSZ-nek elmondta, hogy az augusztus elején elfogadott stratégia

megvalósítása folyamatban van, helyenként már most vannak fontos előrelépések, számos területen azonban még csak ezután kezdődik meg a konkrét védekezés. A szakember szerint az idei Kovászna és Hargita megyei árvizek egyértelműen bizonyították: nincs védett terület, a legkisebb patakok is olyan katasztrófát okozhatnak, amelyre eddig nem volt példa.

Mi történt eddig?

Egyelőre sürgősségi kormányhatározat révén támogatáshoz jutottak azok a területek, amelyeket a nyáron katasztrófa sújtott. Így 25 millió lejes támogatást kapott Săucești – ezen a bákói településen kétszer is munkálatakat tett Traian Bănescu államfő, a falu helyzetét fokozott figyelemmel kísérte a sajtó. Negyvenmillió lejes támogatást kapott Neamț megye, Doljești-Rotunda környéke – itt Dávid Csaba tájékoztatása szerint nemcsak az árvízvédelmi rendszerek újratervezése, de a kivitelezés is folyamatban van. Százmillió lej jutott Hargita és Kovászna megyének, itt még csak a tervezésnél tartanak az illetékesek, de a vízügyi szakemberek, de a vízügyi szakemberek arra hívták a figyelmet: ha a tervek elkészülnek, há-



A hazai hatóságok dolgát nehezíti, hogy a házak egy része árterületekre épült

Fotó: ÚMSZ/archív

rom hónapon belül a beruházásnak is meg kell történnie. A Hargita Megyei Tanács tájékoztatása szerint eddig néhány, árvízzel fenyegető folyó és patak medrét rendezték a beérkező támogatásokból, saját forrásból pedig Nagyalambfalva és Csík-szentlélek rehabilitációját támogatatták.

Esztelen építkezés

Az igazán nagy gond szakértők szerint ott merül fel, ahol az „urbanizációs robbanás” következtében az árte-

rületek jelentős részét beépítették: az ország északi, északnyugati régióiban, a Szamos, a Tisza, a Körösök, a Maros, a Bánát és a Szeret vízgyűjtő medencéjében – már négy éve elkészült, a folytatásra azonban csak most kerül sor. A közép- és hosszú távú stratégia célkitűzése – a környezetvédelmi minisztérium tájékoztatása szerint –, hogy húsz éven belül a harmadára csökkenjen az árvizek által veszélyeztetett lakosok aránya. A cél, figyelmeztetnek a vízügyi szakemberek, nem feltétlenül adatbázisnak kell elkészül-

nie. A munkálatok egy része – a Szamos-Tisza, a Körösök, a Maros, a Bánát, a Zsil, az Olt, a Ialomița és a Szeret vízgyűjtő medencéjében – már négy éve elkészült, a folytatásra azonban csak most kerül sor. A közép- és hosszú távú stratégia célkitűzése – a környezetvédelmi minisztérium tájékoztatása szerint –, hogy húsz éven belül a harmadára csökkenjen az árvizek által veszélyeztetett lakosok aránya. A cél, figyelmeztetnek a vízügyi szakemberek, nem feltétlenül adatbázisnak kell elkészül-

lyók természetellenes szabályozása, hanem az árterületek rehabilitációja, az „öko-barát” árvízvédelem.

„Dilettáns” biztosítási törvény

Amíg azonban ez a 25 évre tervezett stratégia megvalósul, addig gyors és szakaszrú védelemre van szükségük a veszélyeztetett területen élőknek. Az idén a kormány előírta például a kötelező lakásbiztosítást, ez azonban a biztosítótársaságok ellenállása miatt akadozik. „Érthető, ha a biztosítótársaságok igyekeznek kibújni a feladat elől, ki köt biztosítást egy olyan házra, amit el fog vinni a víz?” – mondta lapunknak az ellentmondásos helyzetről Bíró Albin, a Biztosítótársaságokat Felügyelő Tanács tagja. Leszögezte azonban: a biztosító köteles szerződést kötni minden olyan ingatlanra, amely rendelkezik építkezési engedéllyel, függetlenül attól, hogy az árterén van, vagy nincs. Bíró tájékoztatása szerint a kötelező biztosításról szóló törvényt máris módosítani készül a szenátus. „A jelenlegi törvény, ismerjük el, dilettáns, szükség van egy olyan verzióra, amely ésszerű feltételek között biztosít védelmet” – jelentette ki lapunknak. ◀

Perelni készül a FSLI a tanügyi elbocsátások miatt

Munkatársunktól

► Jogorvoslatot kér a Tanügyi Szabad Szakszervezeti Tömörülés (FSLI), mert szeptember 1-jétől ország-szerte több száz, kiegészítő személyzetként dolgozó tanügyi alkalmazottat bocsátanak el. A rendkívüli intézkedéssorozat egy augusztus 24-i, tanügyminisztériumi rendelet írja elő. Az oktatási tárca szakértői tájékoztatása szerint a leépítés az iskolai adminisztrációban dolgozókat, a hivatásos autóvezetőket, a takarítókat, és az őrző-védő szolgál-

latot ellátókat érinti, és a költségvetési megszorítások jegyében történik. A szakszervezet attól tart, hogy a most elbocsátott feladatait a pedagógusokra hártják. „Megalázó, hogy tanárok vezrik majd a takarítók és a titkárnők feladatait, ráadásul úgy, hogy ezért nem kapnak majd bérkiegészítést” – figyelmeztet a FSLI tegnapi közleményében. A dokumentum arra is kitér, hogy a kiegészítő személyzet átlagbére 600 lej, ez pedig nem akkora összeg, amely révén jelentős megtakarítást lehet elérni.

Az érdekvédők azzal vádolják továbbá a tanügyminisztériumot, hogy nem tartja be a kollektív munkaszerződésekre vonatkozó szabályokat, az elbocsátások ugyanis „gyorsított ütemben” hat nap alatt léptek érvénybe, a jogszabályok azonban 20 nap felmondási időt írnak elő. Az egyetemeken esetében, emlékeztet a szakszervezet, sérül az egyetemi autonómia is: a felsőoktatási intézményekből ugyanis négyszáz alkalmazottat bocsátott el a szaktárca az egyetemi vezető testületek megkérdezése nélkül. ◀

Törlesztett kórházadósságok

ÚMSZ

► Egymilliárd lejt kér a kórházak adósságának rendezésére Cseke Attila egészségügy-miniszter a költségvetés-kiegészítéséből. Ebből a pénzből finanszírozzák az egészségügyben felhalmozott adósságok egy részét: 616,5 millió lejt a kórházak 2010. június 30-ig felgyülemlét, fizetési határidőn túli tartozását rendezik, 383,5 millió lejtől az egészségügyi biztosító kifizeti az ingyenes és ártámogatott gyógyszerek egy részét. Az adósságrendezés keretében térítik meg a még ki-

nem fizetett, de a kórházakhoz már leszállított egészségügyi eszközök árát, jut pénz a gyógyszerforgalmazók követeléseinek teljesítésére és a kórházak közüzemi számláinak törlesztésére. A kifizetéshez az Egészségügyi Minisztérium kiegészített költségvetéséből utalják át a pénzt az Országos Egységes Egészségbiztosítási Alapba. Innen, 90 nap alatt, részletekben fizetik ki az adósságokat. Az utófinanszírozásból jut a decentralizált és a minisztériumi felügyelet alatt maradt intézményeknek egyaránt. Az önkormányzati és a szaktár-

cához tartozó kórházaknak szánt pénzalapok kezelését az Országos Egészségügyi Biztosító látja el. Mint arról korábban beszámoltunk, a decentralizációs folyamat kezdetekor Cseke Attila tárcavezető vállalta, hogy a kórházak adósság nélkül adják át. A decentralizációt jóváhagyó június 2-i kormányrendelet a március 31-ig felhalmozott adósságok törlesztésére vállalt kötelezettséget, ám a további tárgyalások eredményeként újabb három hónap haladékot kaptak az önkormányzati felügyelet alá kerülő intézmények. ◀

HIRDETÉS

SZÉKELYUDVARHELYI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR

VÁROSI SPORTCSARNOK
700 m² épületben, 1800 m² szabadtéren
100 kiállító és 15 000 vásárlató

2010. szeptember 30. - október 3.

târg de toamnă

ŐSZI VÁSÁR

autók
borkiállítás
fogyasztási cikkek
népművészeti kiállítás és vásár

Ajánlatunkért jelentkezzen
szeptember 15-ig!

Prima Rádió
87,9 MHz

Szervező: Prima Press Kft., Székelyudvarhely, 0266-218 112, oszivasar@prima-radio.ro

Röviden

Jelentkezni lehet az Utczene Fesztiválra

Szeptember 17-e és 18-a között lesz a Sepsiszentgyörgyi Utczene Fesztivál (SUF); a székelyföldi város első ilyen jellegű rendezvényére most vasárnapig még lehet jelentkezni. Az előadók közé bárki bekerülhet, stílus- és hangszerkötöttség nélkül. Az egyetlen kitétel, hogy a zenészek vállalják az erősítő nélküli, akusztikus játszást. A távolabbról érkező fellépőknek előzetes egyeztetés után szállást is biztosítanak. A város több pontján egyszerre zajlanak majd a koncertek, és a szervezők bíznak abban, hogy a közönség a földre elhelyezett kalapokban is kinyilvánítja majd tetszését.

Végéhez közeledik a musicalpályázat

Hét mű jutott a budapesti Madách Színház új magyar musical megalkotására meghirdetett pályázatának döntőjébe; a színpadon még soha be nem mutatott zenés darabok közül október végén választ a zsűri. A pályázóknak a musicalek teljes zenéi anyagát, szövegkönyvét és kottaanyagát be kellett adniuk, ezek közül a zsűri döntése alapján hét műből készülhet 30 perces koncertszerű bemutató.

Kortárs művek otthona

Baló Levente

A MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítótér ez év áprilisában nyílt meg Sepsiszentgyörgy központjában, és egy olyan helyként határozzák meg a házigazdák, Kispál Ágnes Evelin, Kispál Attila és Vetró Barnabás, ahol az új médiumokban született, új szemléletmódot képviselő munkákkal találkozhatnak az érdeklődők. „Úgy gondoljuk, hogy ez egy hiánypótló alkotói tér, ahol a kortárs alkotások jelenhetnek meg. Éppen ezért a Gyárfás Jenő Képtárral együtt, mellette, alternatívát képviselve jól tudunk működni a Székely Nemzeti Múzeum fennhatósága alatt” – állítja Kispál Attila. Nem a képtár ellenében, hanem annak kiegészítéseként jött létre a Magma, fogalmazták meg a kezdeményezők a már 2007-ben született „kiáltványukban”. Ebből is látszik, hogy a kiállítótér megnyitását legalább három éves előkészítő munka előzte meg. De a gyökerek még ennél is korábbra nyúlnak vissza.

Kiállítótér, nem galéria

„A MAGMA, amint ez a nevében is benne van, kiállítótér és nem galéria, szögezi le Vetró Barnabás, el akarunk kerülni mindenféle félreértést, nem áll szándékunkban a művekkel kereskedni”. Egy olyan városban jött létre a MAGMA Kortárs Képzőművészeti Kiállítótér, ahol a Baász Imre, illetve Útő Gusztáv nevével fémjelzett művészeti kezdeményezések kapcsán is a terep jól elő volt készítve. Bár a legújabb kezdeményezéseknek kíván teret biztosítani, a hagyományokhoz is kötődése van ilyenképpen.

Csiki Csaba „makettjei”

Szeptember ötödikéig tekinthető meg Csiki Csaba médiaművész *Wunschtraum (Vágyálom)* kiállítása. „Ami újszerű a Csiki kiállításában, az hogy nagy hangsúlyt kapnak munkáiban a hangok. És ez egyáltalán nem jellemző egy képzőművészeti alkotás esetében, pontosabban szólva Csiki a kép és hang találkozásáról számol be” – vélekedik Kispál Attila. Az egyik installációban egy kék fény mint egy szkenner fénye végigpásztazza a földön heverő fekete ágyhoz hasonló tárgyat, amikor a pásztázó fény elindul, taps hallatszik.

Hangoknak, képeknek és tárgyaknak véletlenszerű ta-



Nyitott, előítéletmentes befogadói magatartást kérnek a kortárs alkotások

Fotó: MAGMA

Kitorés(ek) és szilárdulás

A MAGMA mozgása kettős. Egyrészt mélyben lappangó forrongás, alakulás, szerveződés, másrészt pedig időről időre való felszínre törés, erupció. Niklas Luhman „autopoietikus” jelzője éppúgy érvényes rá, mint a kollektív akcióként való (ön)meghatározás. Autopoietikus abban az értelemben, hogy önmagát fenntartja, szüntelenül újraírja anélkül, hogy bármilyen formális vagy tematikus kötöttséggel, elvárással számolna. Paradox módon

azonban – ha nem is alakít ki függőségi viszonyt a tetszés/nem tetszés, értelmezhetőség/értelmezhetetlenség kategóriáival például – mégsem önmagába forduló gesztusként, hanem kollektív megnyilvánulásként képzelem el (ön)működését, tehát néha-néha kitor. A következőkben ilyen kitorések nyomait dokumentáljuk, amelyek a Kispál Attila, Kispál Ágnes Evelin és Vetró Barnabás Magma projektjének ívét írják le a felszínre toluástól a szilárdulásig. (Bartha Zonga)

lálkozásaként határozza meg saját alkotásait a művész. Nem a koncepcióteremtés elvére épít hanem kísérletet tesz arra, hogy az értelemteremtést kizárja az al-

kotásból, következésképpen szinte minden a nézőre van bízva. Nem lezárt, értelmezési nyomvonalakkal ellátott művek, hanem inger-telemtérmentést kizárja az al-

Ezért mondja Bartha Zonga Csiki Csaba munkáit méltatva, hogy azok a „feelingle” alapoznak. A művész lényegében egy makettet ajánl. ◀

Színes színiévad Szatmáron

Sike Lajos

„Ebben a nehéz gazdasági helyzetben is tizenegy bemutatót tartunk, mert nem tehetjük meg azt, hogy ne szolgáljuk ki nagyszámú és sokféle ízlésű közönségünket. Nincs más választásunk, mint az, hogy össze-szedjük magunkat, és az adott viszonyok közt is jól teljesítsünk!” – kezdte sajtóértekezletét Keresztes Attila a szatmárnémeti Harag György Társulat művészeti igazgatója.

Műfaji változatosság

Keresztes Attila külön kiemelte a műfaji változatosságot, ami garancia arra, hogy mindenki megtalálja kedvenc darabját és szerzőjét. A tizenegy bemutató közt van például Goldoni híres komédiája, a *Chioggiai csetepaté*, Füst Milán naturalista színműve, a *Boldogtalnok*, a Dés László-Gesztli Péter-Békés Pál szerzőhármas átírta és megzenésítette *Dzsungel könyve*, Mrozek *Tangója*, s nem utolsósorban Tamási Áron *Enekes madara* nyomán készült játék, *A csoda*. Alkalmasint takarékosági okokból is, a legtöbb előadást maga Keresztes igazgató és a Szilágyi Regina, a gyermekszínpad vezetője rendezi, de hasonló céllal jön a Szamos-parti városba Bocszárdi László (ő a Tamási-darabot rendezte) és a



Keresztes Attila igazgató

bukaresti Radu Afrim, aki Füst Milán művét állítja színpadra.

A városvezetésnél a labda

Keresztes Attila külön felhívta a sajtó figyelmét, hogy a város vezetőinek a következőkben át kell gondolniuk, hogy akarnak-e minőségi színházat Szatmárnémetiben, mert ahhoz a jövőben minden nehézség ellenére is biztosítani kell a forrásokat. Az alkotó színházat ugyanis meg kell fizetni. A Harag Társulat vezetése – tette hozzá – mindent elkövet, hogy az új évadhoz szükséges anyagiakat előteremtse. A

hiányzó pénzeket (egy-egy előadásra) például pályázatokkal. A múlt évadban is több sikeres pályázatuk volt, melyek nyomán mintegy tízmillió forintnyi támogatást szereztek.

Az új évadra azonban nagyon is rátelepednek az anyagi gondok. Stier Péter ügyvezető igazgató elmondta, hogy a 25 százalékos fizetésvonás miatt van olyan alkalmazottjuk, aki alig 500 lejűt vihet haza, ami fölötté megálázó. A műszaki személyzet egy része máris fizetés nélküli szabadságot vett ki, ami annak a jele, hogy valahol jobban fizető munkát keresnek. S mindezt megtettezi az a követelmény, hogy 20 százalékkal csökkenteni kell a dologi kiadásokat, benne a fűtési költségeket. „Ha elfogy a fűtési pénz, akkor bezárhatjuk a színházat?” – kérdezte Stier Péter. Majd arról beszélt, hogy azért akadnak előremutató dolgok is. Például az, hogy korszerűsítették a stúdiótermet, ahová az új évadban több vendég, közelebről kolozsvári előadásokat is meghívják. Miként az is jó hír, hogy az új tulajdonos, a városháza ígéretet tett, hogy jövőre megkezdik a színházépület teljes felújítását. Az már „hab a tortán”, hogy a nehéz helyzetben sem emelik a bérletek árát. Sőt a diákoknak öt lejjel még olcsóbban adják. ◀

Széchenyire emlékeznek a Domokos-dombon

S. L.

Szeptember 4-én, szombaton halálának 150., születésének 219. évfordulója alkalmával megemlékeznek Széchenyi István grófról Kőszegremetén. Az ünnepségen részt vesz Kelemen Hunor művelődési miniszter, Katona Tamás nagybonyi polgármester, Kenessey Károly, a nagyceki Széchenyi Múzeum igazgatója, Péchy Mária, az Országos Széchenyi Kör elnöke és sok Széchenyi-barát, Nyíregyházától

Brassóig, Szatmárnémetitől Veszprémig.

„Olyan emlék kell a legnagyobb magyarnak, amit a szél nem hord szét, az eső nem mos el!” – mondta másfél évszázada Bodoki Henter Ferenc kurátor a kis avasi magyar faluban, amikor felvetődött, hogy halála után alig egy évvel valamilyen emlékllel tiszteljenek gróf Széchenyi István előtt. Alig egy hónap múlva már állt a hat méter magas kőobeliszk Kőszegremete felett, a Domokos-dombon. Később kiderült, hogy ez

az egyik első köztéri emlékoszlopa a nagy reformátor-nak. Avatásán a környező települések román lakosai is olyan jól érezték magukat, hogy a krónika szerint kalapból itták a bort. A szobornak nevezett emlékmű azóta is áll, hiába próbálta kétszer is eltüntetni az új országtulajdonosok nacionalizmusa. Már hosszabb ideje itt tartják a nemzeti jellegű ünnepségeket a remeteiek, s minden szeptember első szombatján külön emlékeznek Széchenyi grófra. ◀



Fél évszázados a „legnagyobb magyarnak” állított kőszegremetei emlékoszlop

Fotó: archiv

A Realitatea valósága

Cs. P. T.

Pattanásig feszült a helyzet az egyik legnagyobb hazai sajtóbirodalomban, a Realitatea Mediában a fizetések több hónapos késése miatt. Az alkalmazottak körében sztrájkhangulat van: a trösztöz tartozó Money Channel tévéadó technikai személyzete kedden egy órára már meg is tagadta a munkát.

A sztrájkfelhívást a Realitatea egyik – nevét elhallgató – újságírója tette közzé tegnap nyílt levélben. Ebben úgy fogalmaz: a tarthatatlan helyzeten csak együttes fellépéssel lehet változtatni. „Fogjunk össze és tiltakozunk. Ne hagyjuk, hogy a cégvezetés lábbal tiporjon, nyissuk ki a szánkat. Kérjük a jogainkat, kérjük a pénzünket!” – hangzik a felhívásban. A levélíró paradoxonnak tartja, hogy a tröszt újságírói munkájuk során az igazságtalanságok feltárásával foglalkoznak, a nagy társadalmi megmozdulások során mindig a tiltakozók mellé állnak, ám a saját sorsukat képtelenek kézbe venni. „Saját érdekünkben már nem tudunk újságírók lenni” – írja.

Az alkalmazottak helyzete foglalkoztatja már a Mediasinet is. Az újságíró szakszervezet tegnap felszólította a cég vezetőségét, „vegye végre emberszámba” a sajtósokat. A Mediasind közleményében úgy fogalmaz: a Realitatea-nál uralkodó állapotok már a sajtószabadságot veszélyeztetik. A szakszervezet úgy tudja: a bérek 2-3 hóna pos késését a cégvezetés azzal tetézi, hogy a munkaszerződéseket felbontására kötelezi az alkalmazottakat, akiket ezentúl csak cikkdíjban hajlandó fizetni. A Mediasind információi szerint a tröszt már hónapok óta nem fizeti a túlórákat és a szabadnapokat sem.



Az egyik legnagyobb hazai sajtóbirodalomban, a Realitatea Mediában a fizetések már több hónapja késnek

Megalázó állapotok

A cégben uralkodó megalázó állapotokat jól jellemzi a médiagyár húzóintézményének számító Realitatea TV hírtélevízió területi stúdióinak helyzete. Amint már hírt adtunk róla, a kolozsvári tévéstúdió szerkesztősége már nem tudta fizetni a székhely bérleti költségét. Az ingatlan tulajdonosa ezért lakatot tett a szerkesztőségre, miután tetten érte a cég alkalmazottait, amint megpróbálták „kimenekíteni” a stúdió felszerelését. A főbérlet így több mint kétszáz ezer euró értékű ingóságokat vett zálogba, a tévé adóssága meghaladja a 25 ezer eurót.

Eközben sorra hagyják el a trösztöt az alapemberek. Tegnap Adrian Ivănescu, a Realitatea TV főműsoridejű híradó producere jelentette be lemondását; nemr-

giben távozott a cégtől Robert Turcescu újságíró, a Realitatea FM rádióadó igazgatója is.

Hanyatló birodalom

Már egy jó ideje nyílt titok, hogy a Realitatea nagy anyagi gondokkal küzd. Korábban felröppent a hír, hogy a médiabirodalom jelentős része eladó. Bukaresti lapértéslések szerint a tulajdonos, Sorin Ovidiu Vintu üzletember „darabonként” adja el a két tévé-, három rádióadó-ból, valamint több mint tíz újságból álló trösztöt, és csupán a Realitatea TV-t tartja meg. Sorin Preciu, a Realitatea-Cajavencu igazgatótanácsának az elnöke, Vintu bizalmasa az Evenimentul zilei című napilapnak azt nyilatkozta, hogy valóban tárgyalásokat folytatnak annak érdekében, hogy befektetőket keressenek a

tröszt egyes médiumainak, de a hírtévéről nem mondanak le.

A cég gyengélkedését egyébként maga a tulajdonos is elismerte. Vintu a napokban azt nyilatkozta az Adevarul napilapnak, hogy „médiaprojektjeit egytől egyig leállította”. Az egyetlen terv, amit végül sikerre vitt a tröszt, a 3,5 millió eurós moldovai beruházás. Chişinăuban a tavasszal elindította a Publika TV nevű hír- és gazdasági csatornát, illetve a Publika.md nevű honlapot, ám legfrissebb moldovai értesülések szerint decemberig ezek is bezárnak.

Az is ismert, hogy a cég ellen több alkalommal is indítottak csődeljárást, olyan társaságok, mint a Mediafax, a Societatea R vagy az Attica Media. Legutóbb az AFP francia hírügynökség fordult a bírósághoz, hogy behajtsa 11 850 eurós tartozását. ◀

Száz szó

Egy csoport jobb döntéseket hoz, mint egyetlen ember – bizonyították be brit kutatók. A University College London neurológusai kétfős csoportok viselkedését vizsgálták döntési helyzetekben. A delikvenszeknek kétes gólyhelyzetekben kellett eldönteniük, hogy a labda átgurult-e a vonalon, vagy sem. Az eredmények értékeléséből kitudott, hogy nem elég a saját észlelést közölni a másikkal, javít a döntésen, ha mindketten tudják, milyen biztos a másik a dolgában. Annak ellenére, hogy a csoportosan meghozott döntések általában jobbák, az ötletek kidolgozásánál az az eredményesebb módszer, ha az egyén visszahúzódik egy csendes kuckóba. Ezekből lesznek aztán az alkotók, a művészek, akik majd kínlódhatnak a szerzői jogdíjak utáni járulékokkal.

(szücs el)

Röviden

Búcsúzik Michael Douglas

A 66 éves színészről nemrég derült ki, hogy torokrákja van, most pedig az is, hogy daganatát már csak a rendkívül előrehaladottnak számító IV. stádiumban fedezték fel. Azonnal megkezdték nála a sugár- és kemoterápiát, és bár Douglas bizakodónak tűnik, és legutóbbi nyilatkozatában úgy fogalmazott, a gyógyulásra koncentrálna, a súlyos kór a karrierje végét jelentheti.

Folytatja az Avatart James Cameron

Két folytatást készít az Avatarhoz James Cameron. A kanadai filmrendező a Le Figaronak adott interjújában számolt be terveiről. A francia napilap tegnapi számában Cameron arról beszélt, hogy 2012-ben előrukkol a Titanic háromdimenziós felújításával, de közben az Avatar-munkát sem hagyja félbe. Már az év végére, esetleg a jövő év elejére szeretné befejezni az Avatar-regényt, és folyamatosan készíti a sci-fi folytatásaihoz a feljegyzéseket és vázlatokat.

Föld alatt játszanak

Számítógépes játékokat kapnak a föld alatt rekedt chilei bányászok, akik az elhúzódo mentési munkálatok miatt, várhatóan csak karácsonykor jöhetnek a felszínre. A balesetet szenvedett bányászokhoz elektronikus játékokat, úgynevezett PSP-et juttattak el a fizikai és pszichikai állapotukért aggódo hatóságok. Ezek a készülékek digitális játékokat lehet futtatni, továbbá alkalmasak videónézésre és zenehallgatásra is.

Akadózott a Facebook

A napokban többször elérhetetlen volt a legdinamikusabban fejlődő közösségi portál a Facebook. A szokatlan technikai oka a terjeszkedés: a Facebook, és a zenei tartalom megosztásra szakosodott Myspace a továbbiakban összehangolja internetes felületeit, hogy a két cég hatékonyabb szolgáltatást nyújthasson felhasználóinak.

Apróhirdetés

Eladó Tusnádfürdő déli bejáratánál, szép környezetben, fákkal egy 3000 m²-es telek, rendezett iratokkal, víz-, villany-, gázbekötési lehetőségekkel. Kiválóan megfelel panzió vagy hétvégi ház építésére is. Ár: 10 euró/m². Telefon: 0745 312 511.

Csikszeredában eladó 2 szobás földszinti lakás, saját hőközponttal, teljesen felújítva. Adottsága bármilyen tevékenységnek megfelel. Telefon: 0749 788 109 vagy 0744 477 044.

Magyar tulajdonú kereskedelmi cég bukaresti központba kollégákat keres **irodavezetői munkára**. A magyar nyelv ismerete kötelező, előkészítő könyvelés ismerete előny, önálló munkavégzés, hosszú távú karrierlehetőség. Várjuk az önéletrajzokat, csak magyar nyelven, a rotterom@rdslink.ro e-mail címre.

Sztársarok

Csúcson a Stallone-különítmény

Hírösszefoglaló

Sylvester Stallone és zsoldoskülönítménye a második hétvégén is felküzdötte magát az észak-amerikai kasszasiker-

lista csúcsára a *The Expendables* című akciófilmmel. Ez a hétvége azonban könnyebb menet volt, mint az előző: a veterán akciósztárokat felvonultató mozi már 16,5 millió dolláros (3,6

milliárd forintos) bevétellel bevette a boxoffice-lista csúcsát. A bemutatása óta eltelt tíz nap alatt a régi vágású, testoszteron-fűtötte produkció összesen mintegy 65 millió dollárt (14 milliárd forintot) keresett az Egyesült Államok és Kanada filmszínházaiban.

A vállalkozás Stallone igazi szívügye volt: részben a forgatókönyv is az ő munkája, de a főszerep mellett a rendezést is magára vállalta. A 85 millió dollárból (18,6 milliárd forintból) forgatott film akciósapata olyan húzónevekből állt össze, mint Jason Statham, Dolph Lundgren vagy Jet Li. De sok rajongót vonz Ar-

nold Schwarzenegger és Bruce Willis vendégszereplése is.

A hétvégi lista második helyét az Alkonyat-paródiának szánt *Vampires Suck* foglalta el 12,2 millió dolláros (2,67 milliárd forintos) jegyeladással, alig valamivel maga mögé szorítva Julia Roberts *Eat Pray Love* című, 12 millió dollárt (2,63 milliárd forintot) kereső románcát. A negyedik helyet a Lottery Ticket című vígjáték csípte el 11,1 millió dolláros (2,4 milliárd forintos) bevétellel, az ötödik pedig 10,1 millió dollárral (2,2 milliárd forinttal) Will Ferrell és Mark Wahlberg *Pancser Police* című komédiája lett. ◀

Bruce Willis főgonosz lesz az Expendables 2-ben?

„Tegnap este Bruce Willisszel vacsoráztam. Őt szeretném az Expendables 2 főgonoszának. Mit gondoltok?” – írta Sylvester Stallone a , és azóta minden külföldi filmes blog lehozta a hírt. A 64 éves akciósztár már korábban is azt nyilatkozta, hogy örömmel forgatna Expendables 2-t, de a végső döntést producer hozza meg az első rész bevételei alapján. A 80 millióból forgatott Expendables augusztus 13. óta 100 millió dollárnál jár, így a második rész szinte biztos. Stallone terve szerint akár Afganisztánban vagy Iránban is játszódhatna a történet.



Szeptember 2., csütörtök

Az év 36. hete és 245. napja, hátravan 120 nap

Ma **Rebeka** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Rebeka héber eredetű női név, a jelentése bizonytalan, a legvalószínűbb értelmezése szerint üsző, de más megfjtések szerint jól táplált illetve megkötöző, megigéző. Holnap **Hilda** napja van.

Évfordulók

- 1849-ben Haynau elrendeli a román felkelő had feloszlását.
- 1870-ben III. Napóleon francia császár megadja magát a poroszoknak a sedani vereség hatására.
- 1944-ben Anne Frank (*Anna Frank naplója*) családjával elindul az utolsó „szállítmánnyal” Auschwitz-ba.
- 1945-ben a japán delegáció a Missouri hadihajó fedélzetén aláírja a feltétel nélküli kapitulációról szóló jegyzéket. Ezzel formálisan véget ér a második világháború.

Vicc

A jó házasság 4 alapszabálya:

1. Olyan nőt kell találni, aki jól főz és tisztán tartja a lakást.
2. Olyan nőt kell találni, aki sok pénzt keres.
3. Olyan nőt kell találni, aki jó az ágyban.
4. Meg kell oldani, hogy ez a 3 nő ne tudjon egymásról.

Recept

Lencsefőzelék

Hozzávalók: 40 dkg lencse, 2 evőkanál olaj, 1 púpos evőkanál liszt, 1 dl tejföl, 1 kiskanál reszelt vöröshagyma, só, körömnnyi citromhéj.

Elkészítés: Az előző este beáztatott lencsét másnap anynyi vízben, amennyi éppen ellepi, sóval és citromhéjjal ízesítve puhára főzzük. Ezután a citromhéjat kidobjuk belőle, az olajból, a lisztből meg a hagymából barna rántást készítünk, és ezzel sűrítjük be a főzeléket. Megtejfőlvözve tálaljuk.

Gondolatjel

Visky István rovata

Az az ember, akinek egy órája van, mindig tudja a pontos időt, de az, akinek két órája is van, soha nem biztos az időben. Vannak dolgok, amikből elég csak egy, nem mintha az az egy tökéletes lenne, hiszen melyik óra az, amelyik tényleg a pontos időt mutatja? Valamihez mégis kell az ember tartsa magát, valamit el kell fo-

gadnia teljesnek és tökéletesnek. A tökéletesség tehát csak elfogadás kérdése, és sokmindennek megadjuk ezt az ajándékot, ennek ellenére az embert nem tekintjük tökéletesnek. Mert míg egy órát jónak és pontosnak fogadjunk el, addig embertársainkat nem akarjuk megajándékozni azzal, hogy jónak, esetleg tökéletesnek fogadjuk el őket.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Munkája során iktasson be kisebb szüneteket, különben kimerülhet a nap végére. Egy rég nem látott barátal beszélgetve nosztalgikus érzés tölti el.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

A környezetben lévő emberek ma nyitottak az újszerű dolgokra, és ezt könnyen felhasználhatja saját ötletei népszerűsítésére. Az este a szerelemé.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

A személyes pénzügyei több odafigyelést igényelnek. Este maradjon otthon és próbálja kipihenni a napi fáradalmakat.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Alig várja, hogy együtt lehessen a kedvesével. Intenzív szerelmi életet él most a jegy szülőtte, s egy belső kényszer kalandokra is csábítja.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Szeptemberben jobb lehetősége adódik arra, hogy saját maga alakítsa sorsát, s kevésbé legyen kitéve a visszahúzó erőknél. Tekintsen bizakodva a jövőbe, s megingathatatlan lesz.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Minden ideje folyamatos küzdelemmel telik az eddig elért élet-színvonal megtartásáért. Nem jól teszi, ha közben elhárít mindenféle segítségnyújtást.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Nyugalásra kedvező volt az előző hónap, most mégis úgy tűnik, tovább nyújtózkodott, mint a takarója ért. Csavaros eszjárás és jó üzleti érzék jellemzi.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Különös érzelmeket érez egy közelében lévő személy iránt. Korábban nem illenek egymáshoz. Lehet, hogy titokban a kapcsolatuk mélyítésére vágyik, de ezt még magának sem meri bevallani.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Bíz magában, és ezen a nyáron még is tett mindent azért, hogy álmai teljesüljenek. A hajszoltság azonban kimerültséghez vezethet. A stresszt valamiképpen oldani kell.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

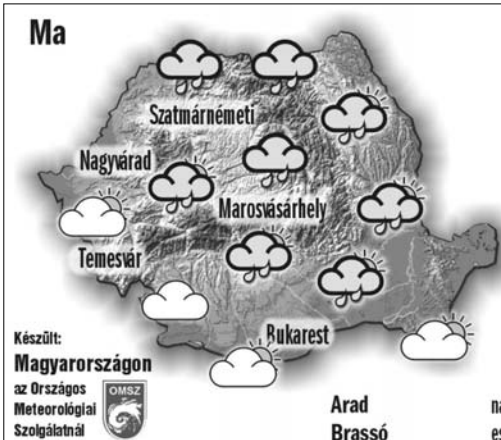
A remek programoknak köszönhetően gyorsan eltelik az idő, mire ráébred, vége is a napnak. Sok időt tölt barátaival, és a társaságukban megfélekedzik a problémákról.

VIZONTÓ (I. 21.–II. 19.)

Ezen a napon bármihez kezd, minden sikerrel zárul, és komoly eredményeket ér el. Az estét romantikus hangulatban töltheti.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Nehéz feladatokat kap, de ha sikerül megoldani, azzal megnövelheti presztízst. Egy közelgő társasági esemény teljesen lázba hozza.



A következő napok időjárása

Péntek	19°C - 23°C	A gyakran erősen megnövekvő felhőzetből északnyugaton zápor lehet. Keleten napos iső lesz.
Szombat	22°C - 22°C	Gyakran erősen megnövekszik a felhőzet. Szórvaosan, főként északnyugaton várható zápor.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hojnap hajnali hőmérséklet
Arad	20°C	10°C
Brassó	14°C	6°C
Bukarest	22°C	12°C
Csikszereda	14°C	6°C
Kolozsvár	15°C	8°C
Marosvásárhely	17°C	8°C
Nagyvárád	20°C	11°C
Szatmárnémeti	20°C	9°C
Temesvár	19°C	10°C



Horváth István

***	HENGERELT KÖBÖL KÉSZULT ÚT	ÍRÁSBAN MEGSZAB	KONTRABASSZUS	VIHAR KEZDETE!	ISKOLA (RÓV.)	A KÉN VEGYJELE	ELFECSÉREL	PAPIRRA VETÉS	TOLLASODNI KEZDŐ
KIMERÜLT, ELCSIGAZOTT									
NÉMET ALAJOS						OROSZLÁN-NEV			
MÉRTANI FORMA				FEHÉREDIK A SZÍN		ESÉTBŐL TANULÓ			
VERDI OPERÁJA				BECEZETT SZÜLŐ	PASZULY BOTJA				
FÉMHUZAL EGYFÉLE GYÁRTÁSI MÓDJA					VÍZZEL FELOLD				
ORVOSNÁL MONDJUK	CSILLAG-KÉP								A-BEN TÁRSA
MESTERSÉGES	NŐSTÉNY SZARVAS		NYELV-CSALÁD					BASSZUS (RÓV.)	
UNALMAS (TRÉF.)			CENTIMÉTER (RÓV.)					A VÖLGY IRÁNYÁBA	
LIBÁT HIZLAL				...NYÁRON; MINDEN IDŐBEN		ÉSZAKI FÉRFINEV			
						ALLÉ VÉGE!			

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László
Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás
Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László
Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Háttér) Darvas Beáta (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószervezők: Osváth Annamária, Nyáguly András

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.
Terjesztési menedzser: Bérés Attila – 0788-318353
Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

r.a.d.i.o
Radio 88 FM

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 FM
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!
FM 88.3 98 102 106 108 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

